

*Kdo zdaleka tě spatří, hoří plamenem,
kdo však se přiblíží k tvým rtům a zmocní se
byť jenom polibku, ten kapkou chladivou
a rosou příjemnou se rázem osvěží.
Ó měsíční ty záři, sviť mi na cestu!*

*Ó rosný plameni, ty roso plamenná,
mě sežehnutého a popáleného
svým žárem zase utiš, osvězení dej
mi rosou sladkých rtů, již do mých naliješ.
Ó měsíční ty záři, sviť mi na cestu!*

III

Tak cestou zpíval jsem, jak slavík na jaře,
až dívku našel jsem a spatřil. Pravila
mi první: »Zdráv buď, zdráv, ty snoubence mých
snů!

Bůh lásky předevčirem ke mně přistoupil
(byl večer), Kleandre, a se mnou spojil tě,
jak řekl, velmi dojat tvými slzami.
Ty rozvaž, rozvaž, Kleandre, co činit dál,
věc naše aby měla úspěch bezpečný.

Já pro svou lásku k tobě bych se nelekla,
ni ohně, ani moře, ani meče. Vždyť
kdo roztrhnout by mohl ty, co spojil bůh?»

Když, Charikle, jsem tato slova uslyšel,

já řekl: »Kalligono, zdráva buď i ty!

Pojď se mnou, vyhledáme přístav nejbližší
a oba odtud z Lesbu vyplujeme pryč,
když takto, Kalligono, Erós rozhodl,
ten vladař lidí všech, a tedy také náš.«

A tak jsme oba ihned na loď vstoupili,
vždyť nepřipouští odklád Erós šílený.

Když pluli jsme pět dní a slunce k západu
se právě chýlilo, tu bouře zuřivá
nás přepadla a my jsme, i když neradi,
i s lodí k městu Barzu byli zahrnání
a vpluli do přístavu — z moře stěží jen
jsme s lodí unikli té divé vichřici.
A právě tehdy vše, co bylo v okolí,
dav Parthů ukrutných zle pustošil — vždyť ti

tak často náhlými zde svými nájezdy
nic netušící Barzany tak sužují.

Hned nepřítel nás zajal, všechny společně,
co unikli jsme z oné mořské zátoky:

mou Kalligonu, mne a všechny lodníky
a zapálili koráb, s nímž jsme připluli.

Však dívka ukryla se v keřích myrtových,
jichž u přístavu kolem rostlo přemnoho,
a takto unikla těm Parthům surovým.

Já ale, běda, co jsem od ní odloučen,
už od té chvíle dlím až do dnešního dne
zde v tomto nepřátelském, temném žaláři
a trpím přetěžkými dvěma ranami:

svou dívku Kalligonu ztratil jsem a sám
jsem jako kořist v rukou krutých nepřátel.
A teď mi, Charikle, jak slíbils, povíš ty,
jak strastný byl tvůj život, hodný pláče, slz.“

I mluvil Chariklés a řekl: „Nutíš mě,
můj Kleandre, ti líčit, co mě sužuje,
těch trampot slzavých a trýzní; ale že

to vyprávění o duševních útrapách
vždy ulehčuje srdci, milý Kleandre,
ty poslouchej — já rád hned začnu vyprávět:

Mou vlastní byla Fthíe, matkou Krystalé,
mým otcem Fratór — původ skvělý po předcích.
Jak u jinochů bylo zvykem, nejdřív se
mi v mládí dostalo též dobré výchovy:
Já s druhy mladými se bavil, jezdil jsem
i na koni a různé hry jsem pěstoval,
jak zvykem mládí: též jsem lovil zajíce
a mými druhy v hrách byl výkvět mladíků.
Jen v lásce dopsud jsem neměl zkušenost,
vždyť první vous mi ještě tváře nezdobil.

Když však se přiblížila slavnost Bakchova,
tu společně jsme přišli plni radosti
až k oltáři, jenž poblíž Fthíe zbudován
a zvenci pestrými byl zdoben deskami.
A přímo na té půdě, bohu posvátné,
tam stále kvetl strom jak vprostřed jara; ten
byl plody obsypán a listím ozdoben.

Kol něho tekla řeka Melirhoás, tok
tak libý na pohled a k pití ještě víc.
A líbezný ten Melirhoás většina
všech venkovanů, co tam pasou stáda svá,
zve jménem Threpsargótis, neboť řeka ta
tak klidně plyne podél strmých břehů svých.

Ta z rozpuštěných sněhů neživí svůj proud,
a nestéká z hor vysokých a záplavy
tam nerovně, pryč nerve půdu úrodnou;
má jediná z řek fthijských stále stejný tok
a klidně obtéká vždy kraje okolní.
Je šťasten každý pastýř, každý rolník, když
svým klidným proudem živí jeho pozemky.
Tam přelíbezná rosa padá z nebe vždy
a živí rovnoměrný oné řeky proud.

A velký zlatý platan roste na břehu,
vždy bujným zlatým listím hustě porostlý,
že ani Xerxův platan, všude proslulý,
s ním nelze srovnávat (ten zázrak!), který tam
svým vrcholem až k nebi sahá bezmála,

a listům všechnu půdu stínil kolkolem,
již obíkal svým proudem Melirhoás. Tam,
kde platan zakořeněn, pramen vyvěrá,
a ten v těch místech zřejmě má svůj začátek.
Zem plná květů je a pící bohatou
i vodou hojnou živí stáda dosyta
z té řeky líbezná. A když se meková
z ní koza napije, je opilý a pak
tam často bujně skáče v trávě zelené.
A strážce toho chrámu, bohem určený,
vždy bez únavy bdí a hlídá trvale
ten platan posvátný i před pocstnými:
až k němu drzá noha nesmí přistoupit!

I scházeli se všichni z kraje fthýjského
již ke slavnosti boha Dionýsa, kam
šli mužové i ženy, dívky, mladíci,
i chlapi ostatní a mladá děvčátka.
I já jsem šel se dívat, jehož netkly se
až dosud střely lásky. Kéz bych tehdy byl
z bran města nevyšel v tak družném kruhu všech
svých přátel mladistvých! I přistoupil jsem též

i s druhy milými až k strážci oltáře
a toho platanu. Když dary dali jsme,
pak na příhodné místo jsme si sedli, vzdýt
jsme dobře chtěli vidět krásné dívčiny,
svých srdcí vládkyně, však ničitelky též.

Však Eros, jenž jak obr silné paže má,
ten chlapec — stařec, starší nežli Kronos sám,
jak oknem skrze oči často proklouzne
a srdce zažehne a spálí útroby,
div neumrtí muže milujícího.

Já tady právě pod tím krásným platanem
jsem seděl v družině svých přátel mladistvých
a na pokrmech skvělých pochutnával si,
nic netuše, já nešťastný, že nakonec,
ach, všečen smích a radost na té slavnosti
se promění v proud slz. Tak zatím s přáteli
jsem užíval i já všech tamních radostí.
Když srdce neví, že se blíží neštěstí,
pak ve všech radovánkách jen se rozplývá!

Já poslouchal jsem vtipné řeči o lásce,
krom nich však ještě více písně líbezné.

Vtom jeden z těch, co se mnou seděl, pronášel
as tato slova k dívkám, jež se ze všech stran
kol nás tam sbíhaly, neb k davu pestrému
žen shromážděných na té skvělé slavnosti,
jež po cestě tam stále chodily sem tam:

»Já včera měl jsem žízeň palčivou, a když
jsem vody nabral si, jak po cestě jsem šel,
tu hltal jsem ten božský nápoj dosyta;
měj v mysli včerejšek — ten dar byl od tebe!
Však Eros křídlatý, bůh mocný, ukrutný
a vyzbrojený lukem, na nějž nedá se
ni přímo hledět, ten se změnil v komára,
mně do poháru vklouzl a já vypil ho
a on teď, běda, křídly v srdci lechtá mě
až dodnes — ach, ta bolest, ach to trápení!
On štípě mě a hryže — je mi z toho zle!
Však nakonec se přece Eros obměkčil,

ten krutý vládce lidí, a mě posílá
teď k tobě — jedině, jež může vyléčit
mou ránu a mé srdce, které komár sál.

Bůh posílá mě — ty v svou náruč přijmi mě,
už nebuď ke mně zlá a přijmi, přijmi mě!»

A po něm vzápětí zas jiný promluvil:

»Ach běda, co se děje? Dívku nebeskou,
jež dávno ve své kráse bujně vedla si,
jak korintská kdys Láis — tu teď sužuje
zlá nemoc. Běda, běda, krutá nemoc!
Ta pleť tak zářivá, jak vidím, povadla.

Ach ne, ach ne, ó pleť, buď zas bujará!
Ať zmizí ochablost, jež zbavuje tě sil!
Vždyť s ženou nehyne jen jedno tělo: s ní
i velký počet přátel hyne zároveň.«

Tu jiný na jinou zas pohlédne a dí:

»Zrak klopíš — miluješ a milována jsi;
a často, jde-li kolem ten tvůj milencec,
ty pokoušíš se zastrít svoji hrud' i tvář,
pás zauzlený jak bys chtěla uvolnit

a prsty něžnými svých nohou vyrýváš
hned do prachu i čáry zmatené — to vše
jsou známky studu — komu to však prospěje?
Vždyť láska nezná ostych, Eros nezná strach.
A chceš-li do té míry šetřit ten svůj stud,
pak obšťastni mě aspoň němým pokynem!«

A pak se ozval jiný mladík hlasitě:

» Jak vzdávám moře díky ženě šedivé!
Vše správně posoudí, vše správně ocení!
Jak vidím, pomáhá i Venuši, vždyť ty,
jež byly k lásce strohé, trestem postihne.
Ta, jež se nádherou svých vlasů chlubila,
jež vidí, jak jí řídne bohatý kdys vlas
a jeho plavá barva že se mění v šed.

A která příliš hrdě nesla obočí,
už půvab veškerý své krásy ztratila.
I prsy, které kdysi stály vzpřímeně,
již poklesly — tak dlouhý čas je naklonil.
Jak stařecky zní, běda, babičko, tvůj hlas!
Jak vyschlý je tvůj ret, kdys vláhou zrosený.
I obočí tvé zplihlo — jak je ošklivé!

Tím také zmizel, ženo, všechen půvab tvůj.
Co dál ti zbývá? Ty teď musíš svádět mne!
Dřív pohrdalas mnou, já tebou zhrdám teď!
Dřív mýjelas mě, teď já tebe pomíjím.
A týralas mě, vš? Teď týrána buď ty!
Máš bol? I já měl. Zle je? Bylo zle i mně!
Jsi poučena strastmi? Raď jiným! Říká se.
Všem dívkám porad, aby bez otálení
vždy milencům svým byly zcela po vůli.«

„Ach, ouvej, Chariklee, jak se musím smát,
když slyším roztomilé vyprávění tvé,“
děl Kleandros, „co zlych však útrap čeká nás!“
„Jak vidím, přec i ty se nyní usmíváš,
ač na začátku té své řeči připomněls,
že bez slz nemůžeš své strasti vyprávět.“

„Nuž vynechám,“ řekl Chariklés, „co vyprávěl
mi tehdy dopodrobna jeden z přátel mých.“
„To nikdy, při Drosille,“ prosil Kleandros.
„Slyš tedy ještě zbytek příhod veselých:

» Já slyšel, potřeštná, že tvým milencem
je polomuž, ty bědná panno zestárlá!
Strach neměj o své lúno! Neotěhotníš,
i kdyby s tebou spalo mužů tisíce,
i s Hérakleem můžeš spát a dokonce
i s Priápem, tím známým, bájným chlípníkem.
Ač kdysi tolik dětí mělas, zůstaněš
dál bezdětná, vždyť Hádés pod zem volá tě!
Už přestaň mladou hrát a nastup do člunu!«

To dokončil a hned zas k jině proneš!

» Ach běda, jak je stará báje proľhaná!

Tři Charitky prý byly, ale jedině

tvé oko, dívko, má jich celé tisíce!

Ach běda! Žárem vášně v popel měníš mě

a spaluješ mé srdce a též útroby!

Ach dívko zlá, ty takto splácíš lásku mou?

Jen nezvedej tak pyšně obočí a měj

strach z Venuše! Buď skromná, svolná k milencům.

Už často poznal jsem, že dívčí hrozby jsou

spíš dobrou předzvěstí ctné Venuše a že

ty mnohotvárné tváře výrazy a též

i mlčení je často lásky příslibem.

Tvá neústupnost, věz, je pro mne nejlepší
vždy znamením — buď zdráva, ty mé srdčko!

Jak toužím, dívko, po tvé sladké rozmluvě!

Tvá neústupnost, s níž mě odmítáš, ta snad
by k bolesti i tvrdý kámen přiměla!

Kdo snes by to? Ty, Eróte, jenž šípy máš,
ty způsobenou ránu můžeš zhojit sám.

Chci kvůli dívce plout i mořskou hladinou,
i plamenem jít, abych k tobě dostal se.

Dej vřídým okem pokyn — budu pak mít vše.

Mě nemuč, nesvírej tou smyčkou lásky, jež
se nedá roztrhnout. Co získala bys tím?«

Tak tedy mluvil on a jiný promlouval

zas k jině dívce něco zcela jiného:

» Tvůj zrak je plný touhy, je jí obtížěn
a bledost nesmírná ti tváře pokrývá.

Mně zdá se, že ti chybí spánek, ženštinol!

A jestli trávilas noc celou v zápase,

jak šťastný, blažený a bohatý ten muž,

jenž svýma pažema tvou šíji objímal!

A jestli do jater ti Eros oheň vrh
a sžlhá tě, kéž planeš pro mně ještě víc!
Tys Achillem teď, ženo, a já Téléfem!
Zhoj onu ránu jater, zasazenou mně!
A zdráháš-li se, poraň jinou těla část,
jen játra nech a také mého srdce šetř!»

K těm jinochům, co takto hravě zpívali,
vtom přistoup jejich přítel, jeden z mladíků
(slul Barbitión — uměl zpívat nádherně);
ten přisedl si blízko k nim a pronesl:

„Vždy přítel přijde sám, jej není třeba zvat.“

Pak naladil si lyru, kterou v rukách měl,
strun dotkl se a ladně k hře ji připravil
a zapěl sladkou, něžnou píseň milostnou:

»Miluj Barbitióna, ty krásná, vznešená Myrto!
Rhodopé nedbala, věz, kdys zákonů Afroditéových,
proto se rozhodla žít jen s Dianou po mnoho roků,
přítom se věnovat loveckým psům, i koním a laním,
po horách vysokých chodit a těšit se z luku a šípů.
Miluj Barbitióna, ty krásná, vznešená Myrto!

Venuše těžce to nesla. I poslala Eróta na ni,
který má na plecích luk, a dala mu proti ní výzbroj.
Právě když napřáhovala svůj oštěp Rhodopé na laň,
namířil kruhý svůj luk syn Venušin na hrdou dívku.
Miluj Barbitióna, ty krásná, vznešená Myrto!

Pyšnila se, však Eros ji zranil — má rychlejší střely.
Na pleci zraněna laň a unikla do hloubi lesa,
avšak Rhodopu zasáh šíp Erotův do srdce přímo;
tam se zabolla střela tak zhoubná, nesnesitelná.
Miluj Barbitióna, ty krásná, vznešená Myrto!

Sténala, cítila bolest, vždyť celou ji pronikla touha:
přihnula k Euthyníkovi — i on byl zasažen láskou,
neboť ten chlapec ho zranil a touhu v něm probudil
po ní.

Navzájem spatřili se a Eros v nich rozvřít plamen.
Miluj Barbitióna, ty krásná, vznešená Myrto!

Ukončil Eros své dílo a obou se zmocnila touha.
Podlehla bohu a zřekla se panenství neúnosného.
Nedráždí Venus ni ty! Vždyť víš, jak má obrovskou
sílu!

*Nezhrdej prosbami mými a buď mi již po vůli zcela!
Miluj Barbitióna, ty krásná, vznešená Myrto.»*

„Jak potěšils nás nyní, milý příteli,
hned volali jsme, „čťď však spolu s přáteli
se věnuj milým jídlům — leží před tebou.“

Ten poslechl, pojedl, a když se nasýtl,
zas krásně naladil svou lyru podruhé
a nato pravým loktem o zem opřel se
(strun dotýkal se levou, rozehrával je)
a líbeznu pěl píseň, sladkou jako med:

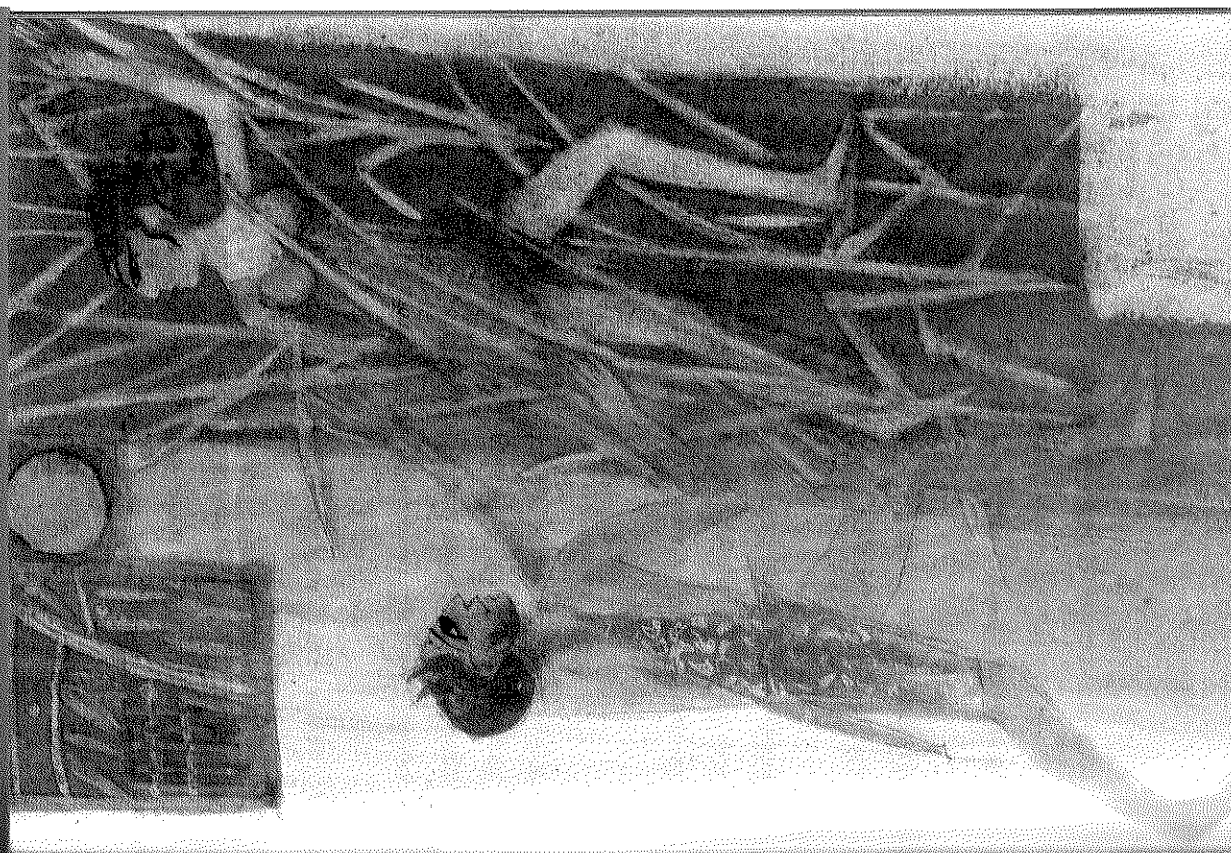
*»Kdopak spatřil mou milou? Ó, zpívej, milený druhu!
Žila kdys panenská dívka, tak líbezňá, rozkošná,*

Sýrinx,

*překrásná, stříbrňohá a mocná uládkyně srdcí;
spatřil ji Pán — i příběhl k ní — a srdce mu tlouklo;
dívka se na útěk dala, však bůh ji rychleji stíhal.*

Kdopak spatřil mou milou? Ó zpívej, milený druhu!

*Na louce příběhla Sýrinx až k hustému křoví, tam pak
přijala sama země v svou náruč tu pávobnou dívku.*

*Pán z toho sílený byl, když takto Syringu zřítitil.
Prohledal kolkolem listí a třtiny rákosu požal.
Kdopak spatřil mou milou? Ó zpívej, milný druhu!*

*Voskem je vzájemně spojil a přiložil k vznešeným
ústům,
pohlbil je a dýchl tak do nich — dech pronikl třtinu:
zazněla líbezná píseň, jež v lásce je útěchou, lékem.
Prcháš mé lásce i ty a netoužíš po mně, jenž toužím.
Kdopak spatřil mou milou? Ó vyprávěj, milný
druhu!*

*Co jsem já ubohý zkusil! Proč odmítáš milence, Myrto!
Kéž by se proměnil v rákos zde tento zelený oavřín,
kéž ty bys cypřišem byla, tím stromem vysokým,
stinným,
Dafnou, již Apollón stíhal, když odpírala mu lásku!
Kdopak spatřil mou milou? Ó zpívej, milný druhu!*

*Abych potěšil srdce, tak týrané bolestí krutou,
na ten ožiolý rákos bych přehrával stále a stále,
nebo trým ověncem listím bych chladil svou planoucí
lásku.*

Takový žár již zachevátíl celé mé nitro.

Kdopak spatřil mou milou? Ó zpívej, milény druhú!

Když píseň dozpíval, tu z místa svého vstal

a řek: „Sem, přátelé, a dívejme se teď
zde na tančící dívky, které za ruce
se drží a tak ladně tančí dokola!“

To řek, a mladí muži za ním brali se
a první mezi nimi já byl, Chariklés,
jenž s tebou mluvím, stížen zlem tak velikým.

Můj druhu v poutech, Kleandre, jak stihla as
mé srdce ubohé ta „zkáza“, když se ho
tak dotkly písně lásky? Co si myslíš, co?
Já tehdy šel, ba běžel v čele ostatních,
a chtěl si vybrat vhodné místo, odkud bych
se mohl dívat na ty dívky tančící.

A tu jsem náhle spatřil Lunu na zemi,
jak vznášela se v kole všech ostatních hvězd.

To byla Drosilla a dívky v tanci s ní.

A že jsem věděl z písní předtím zpívaných,

že milující trpí krutou bolestí,

já řek si: snad by bylo lépe, kdybych se,
má Drosillo, teď na tě ani nedíval.

Že ale Dionýsos, bůh, si tohle přál

(snad, Kleandre, mi nepláčeš?), pak musí, věz,

má dívko, pro tebe i trpět Chariklés,

jež za snoubence dal ti onen mocný bůh,

a musí snést i útek, nebezpečství,

i únos, nežli sňatku s tebou dosáhne,

i všechny další strasti, které utká mi

ten krutý lidský osud nití neblahou.“

Když takto promluvil jsem tiše k sobě sám,
zpět k otcovskému domu běžel jsem, a když
jsem sochu boha Dionýsa uviděl,

já k nohám se mu vrh a těžce dýchaje
spíš mrtvý nežli živý takto zvolal jsem:

„Jen rozpomeň se, synu Diův, co jsem ti
vzdal obětí, co kadidla ti nasypal,

buď pomocníkem při mém sňatku s Drosillou
mně, Chariklovi, lásky novosvěcenci.

Když splní se má touha, nezapomenu
i početnější ještě přínést oběti.
Já přece kvůli tobě, bože mladistvý,
teď za odměnu s ranou v srdci vracím se:
mně srdce v těle šířá oheň, který se
už neuhásí vodou, nýbrž polibkem.“

Tak boha Dionýsa vzýval jsem a již
se rozhodl, že onu dívku unesu;
i spěchal jsem, že záměr zdárně provedu
a chytře oklamu i její průvodce.
Vždyť každé milující srdce přeje si
co nejdřív dojít ke dni, v kterém mohlo by
již toho dosáhnout, co vřele miluje.

Když vše jsem promyslel a zvažil odvahu,
tu poznal jsem, že nelze snadno, bez zábran
ten záměr zcela provést, kdyby o něm snad
i dívka nebyla včas uvědoměna.
I vyznal jsem se ze své lásky Drosille,
svůj záměr objasnil, co třeba udělat,
i zamýšlený únos jsem jí oznámil.

Když přijala pak ženu, již jsem poslal k ní
(ta hodila se skvěle k službám takovým),
tu svěřila jí dívka s bolestí, že je
už s jiným zasnoubena, a to závazně.
Já proto jiný způsob, lstivý, zvolil si,
zda za pomoci přátel, bez nebezpečí,
bych přece jen moh unést dívku milenou.

Však Drosilla už přečesla můj úmysl:
též pošle ke mně ženu se vzkazem a v něm
mi sdělí, že je také zamilována
a skrytou bolest svého srdce sdělí mi:
jak zhlédla mě, jak stejně ihned vzplála též,
jak pohled na mne srdce zranil jí a že
si mě chce vzít, jak velí zákon manželský.
Já hned jí sdělil přesnou dobu, v které bych
se mohl s dívkou sejít, domluvit se s ní.
I přišel jsem a jásal nad shledáním.
Já mluvil k ní a ona ke mně mluvila,
a lásku přísahali jeden druhému.
Bůh Dionýsos naše slova potvrdil,
když jemu jsme se zaručili přísežně.

IV

Pak já jsem s Drosillou hned z města uprchl až do přístavu Drakóntova (takto jej zvou místní občané). I spatřili jsme loď, jež brzy měla odplout (lana na přídi již stáhla), my jsme na ni vstoupili a tak jsme šťastně pluli mořem, neboť provázek nás Dionýsos cestou, provázek a též nám zaopatřil k plavbě větry příznivé. Vždyť on přec uskutečnil sňatek s Drosillou, když zjevil se mi ve snách, a to ještě dřív, než mohl jsem se s dívkou o tom domluvit.

A tak jsme vlhkou cestou, klidnou hladinou až do večera pluli dne již čtvrtého.

A jak jsme takto pluli s lodí stále vpřed, jak už jsem o tom mluvil, znenadání, hle, tu nejen do uší, ba také do mysli nám ostře pronikl i rachot veliký, jenž ozýval se z vesel lodi pirátské. Tma večerní již všechno kolem zakryla, již pod zem zapad Foibos a my lupiče v té tmě jsme nemohli již dobře uvidět.